

Vergroening van het strand laat op zich wachten

'Rijkswaterstaat frustreert komst enorm zonnepark'

IJmuiden aan Zee ■ 150.000 zonnepanelen op strandhuisjes, strandpaviljoens, de strandappartementen en de parkeerplaats in IJmuiden aan Zee. Die droom hebben de ondernemers, verenigingen op en aan het strand en Velsens wethouder Floor Bal. De wet en Rijkswaterstaat die leeft naar de letter van de wet frustreren het plan.

“
Houten constructie op parkeerplaats biedt ruimte voor 80.000 panelen

Susanne Moerkerk
s.moerkerk@mediahuis.nl

IJmuiden ■ Sinds de brand bij Beach Inn in 2012 is Peter de Bie 'van het gas'. „We kookten op propaan, de drie tanks van 130 liter lieten een bierfust meters hoog de lucht in gaan bij de brand. Toen besloot ik nooit meer gas te gebruiken en volledig elektrisch te gaan.” Dat klinkt eenvoudiger dan het is, want het paviljoen bij IJmuiderslag had daarvoor een nieuwe kabel nodig naar het stroomstation langs de weg. Die kabel van 800 meter loopt door Natura2000-gebied. De kabel mocht gelegd worden, maar het tussenstation dat in de duinen aangelegd moest worden werd niet vergund: de vrachtwagen die het kastje moest brengen was te zwaar voor het natuurgebied. Een kabel uit de Verenigde Staten bood uitkomst. Die kon de 800 meter zonder tussenstation overbruggen, maar kostte de ondernemer ook tienduizenden euro's extra.

Inmiddels is De Bie dus volledig

elektrisch, een droom die bijvoorbeeld David Koks van paviljoen Noordzee ook heeft. „We wachten al tien jaar. De keuken is al drie jaar aan vervanging toe, niet werkende apparatuur wordt met tweedehandsspullen vervangen want ik wil ook volledig elektrisch.” Daarvoor moet er echter een stroomkabel onder het strand komen en dat lukt niet. Rijkswaterstaat, eigenaar van de grond, wil geen huurovereenkomsten aangaan die langer duren dan een jaar. De zekerheid van een contract voor minimaal 15 jaar is nodig om de investering eruit te krijgen en subsidie te ontvangen.

In de wet is vastgelegd dat er per jaar een contract wordt geboden, omdat het strand deel uitmaakt van de kustverdediging. Rijkswaterstaat volgt de letter van de wet, tot frustratie van de ondernemers, strandhuisjeseigenaren en wethouder Floor Bal. Bal: „In de zomer wekken de panelen de meeste stroom op, dat is ook het moment dat de paviljoens veel stroom gebruiken. Maar alles dat ze meer opwekken, kan terug op het

stroomnet. Win-win. Hier aan het strand wekken de panelen meer stroom op dan in een woonwijk omdat er procentueel meer zonnuren zijn.”

Strandhuisjes

De ondernemers hebben zich inmiddels verenigd in de Kennemerstrand Energie Coöperatie om zo een sterker tegengeluid te kunnen laten horen. Ook de verenigingen van de strandhuisjes hebben wel oren naar het plan. Als de kabel onder het strand komt te liggen, kunnen zij ook aangesloten worden op het net en met zonnepanelen veilig energie opwekken. Over vijftien jaar is de investering eruit, zeker met de huidige energieprijzen. Toch wil Rijkswaterstaat niet zo'n lange verbintenis aan gaan. Het zou een stuk veiliger zijn als de kabel er wel komt. Jack van de Nes van de corporatie weet dat een aantal huisjes al panelen hebben liggen. „Die slaan de energie nu op in een accu als van een auto, in een houten huisje is dat geen veilige situatie. Het is dusdanig aan te leggen dat de huisjes elk seizoen makkelijk aangesloten kunnen worden op de stroomkabel en het is zelfs te overwegen om de huisjes die bij het Kleine Strand staan in de winter ook op de kabel aan te sluiten zodat opgewekte stroom het net op kan.”

150.000 panelen

Op de paviljoens langs de IJmuidense kust kunnen 600 panelen komen, heeft de coöperatie berekend en op de strandhuisjes zo'n 3000. Op het appartementencomplex langs IJmuiderslag passen er 660 en op de appartementen bij de Marina nog eens 720. Maar dan zijn de plannen nog niet op. Van de Nes: „In totaal hebben we een plan voor 150.000 panelen. Zo hopen we de parkeerplaats bij de Boulevard en de parkeerplaats voor de strandhuisjeseigenaren te overdekken met een houten constructie, daarop passen 80.000 zonnepanelen. Ook

Luchtfoto van het Kleine Strand.

op het Kennemermeer zien we mogelijkheden. Het meer is zo groot dat er genoeg ruimte over blijft voor flora en fauna als we daar 60.000 panelen op leggen. Door de weerkaatsing van de zon in het water leveren die zelfs 125 procent op. Dit ligt in Natura2000-gebied dus dat is nog wel een hobbel.” Grote aantallen, maar wat houden die cijfers in? Van de Nes: „Als je kijkt naar de parkeerplaats bij de Boulevard, 80.000 panelen. Dan heb je een opbrengst van 2,8 miljoen watt, wat gelijk staat aan het verbruik van ongeveer duizend woningen.” „Of een grote windturbine”, vult wethouder Bal aan. „Met windpark Spuisluis en de windmolens die al bij Tata stonden, dekken we bijvoorbeeld al het verbruik van alle Velsense huishoudens.”

Wetgeving

Maar er ligt eerst nog een opgave bij Liander en bij Den Haag. Liander werkt hard aan het verbeteren van het stroomnet zodat het de teruglevering van opgewekte zonnestroom aankan, maar dat lukt niet in een dag. Kabels en tussenstations moeten worden aangepast. Bal: „Liander kwam er bijvoorbeeld achter dat de kabel naar de Kennemerboulevard überhaupt niet voldoet voor het huidige gebruik, laat staan als er zonnepanelen liggen.”

Er passen ruim 3000 zonnepanelen op de strandhuisjes.

FOTO HANS VAN WEEL

„Op het Kennemermeer kunnen 60.000 drijvende panelen en is er plek voor flora en fauna

Den Haag zou de wetgeving moeten aanpassen zodat Rijkswaterstaat contracten kan afgeven voor langer dan een jaar, maar de dienst zelf mag ook wel wat flexibeler zijn. Bal: „We moeten nu al goede afspraken maken en nu al de wetgeving aanpassen. Rijkswaterstaat zegt alleen maar 'we zijn klaar', omdat ze voor hun eigen gebruik compensatie hebben in de vorm van windmolens bij de Maasvlakte. Alle andere initiatieven krijgen een 'nee'. We moeten dit samen doen, anders komen we er nooit.”

Waterstof

De energiecoöperatie heeft ook nog een ander plan op zak: waterstof. Van de Nes: „Momenteel zijn we in Breezand bezig met de voorbereidingen voor een windgebouw bij een boer. Een toren van 80 meter hoog en 70 meter breed.” Vergelijkbaar met de Amsterdamtoren aan het IJ, het voormalige Shellgebouw. Het voordeel is dat een windgebouw, een soort flat met grote openingen waar de wind doorheen blaast, geen wicken heeft. De wicken van een windmolen zorgen voor geluid en overlast. „Het is eigenlijk een fabriek om waterstof te maken en op te slaan. In de toren ontstaat een soort 'cyclon' maar dan met de brede kant onder. Onderin zit een electrolyzer die de energie omzet naar water-

stof. Niet alleen de boerderij in Breezand kan er mee van energie worden voorzien, ook omliggende woningen. De bouw kost negen miljoen, maar een aanzienlijk deel daarvan is te dekken met subsidies. 40 procent investeringssubsidie voor het windgebouw en 60 procent voor de electrolyzer”

Velsertunnel

In Velsen ziet Van de Nes ook wel mogelijkheden voor dit soort torens. „Tata verbruikt teveel om daar torens voor neer te zetten, maar je zou kunnen overwegen de hyacinten op de Velsertunnel te vervangen voor deze torens, of ze er vlak naast te zetten. Stel je bouwt er twee op of naast de hyacinten aan de noordzijde en twee aan de zuidzijde, dan wekken die

zo miljoen kilowatt op. Bijkomend voordeel, waterstof kan door het huidige gasleidingnet naar de huizen. Er hoeft dus geen infrastructuur aangelegd te worden, alleen moet er in huis een andere cv-ketel komen. Maar niet per se dus een enorme warmtepomp.”

Rijkswaterstaat: 'Zelf zonnepanelen leggen is sneller'

We zijn voor de komst van zonnepanelen en voor verduurzaming, laat een woordvoerder van Rijkswaterstaat weten. „We zijn in gesprek met de partijen en proberen ook mee te denken, maar op deze plek zo op het strand is het gewoon moeilijker.”

„Het realiseren van zonnepanelen op de strandhuisjes gaat sneller en makkelijker als de bewoners zelf op de daken van de huisjes panelen leggen, zonder aansluiting op het net. Nu is er een coöperatie opgericht, daardoor ziet het Rijksvastgoedbedrijf de bewoners als bedrijf. Omdat de huisjes op rijksgrond staan en omdat de coöperatie actief is voor hen, zou er eigen-

lijk een openbare uitgifte (aanbesteding, red.) doorlopen moeten worden voor de panelen. Dat is ook omdat ze stroom terug willen leveren aan het elektriciteitsnet.

Dynamisch

Daarnaast kunnen wij - op dit moment - niet voldoen aan het verzoek om de contracten voor vijftien jaar uit te geven. Die vijftien jaar is nodig om de subsidie te krijgen voor de aanleg van de zonnepanelen, dat snappen we. Maar wij zijn verplicht om dynamisch kustlijnbeheer uit te voeren, als we contracten voor vijftien jaar afsluiten is het niet meer dynamisch. We zouden bijvoorbeeld

extra duinen of strand nodig kunnen hebben voor de kustlijn, maar die zijn dan niet direct beschikbaar.”

Onderhuur

Een ander probleem is de constructie waarin de strandhuisjes gehuurd worden. „De gemeente Velsen huurt van ons de grond, zij mogen dat onderverhuren aan de strandhuisjeseigenaren voor de duur van maximaal een jaar. We willen kijken wat er in de contracten mogelijk is, maar je bent al snel een jaar verder voor daar meer duidelijkheid over is. Ook kan de uitkomst van die gesprekken ook zijn dat het niet mogelijk

is. Dat is bureaucratisch, maar contracten zijn er niet voor niets. We kunnen op deze plek gewoon niet iets voor vijftien jaar vastleggen. Op deze plek is de oplossing van de coöperatie, om de huisjes aan te sluiten op een kabel die onder het strand moet komen, misschien niet de beste oplossing. Het snelst en makkelijkst om de strandhuisjes te verduurzamen, is zelf panelen leggen voor eigen gebruik.”

„We willen de zonnepanelen niet frustreren, we zijn juist voorstander van de verduurzaming”, benadrukt de woordvoerder van Rijkswaterstaat tot slot nogmaals.